

Public Interest Lawyers Association asociace právníků

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2006

Public Interest Lawyers Association (PILA) je nestátní nezisková organizace právníků, kteří jsou přesvědčeni, že v České republice stále existuje velké množství jednotlivců, skupin a zájmů, na které právo, právníci a veřejné instituce spíše zapomínají. Může jít o oběti domácího násilí, uprchlíky, zdravotně postižené, lidi bez přístřeší, jednotlivce tváří tvář silnému zahraničnímu investorovi, týraná zvířata, mizející zbytky nedotčené přírody, chátrající kulturní památky...

PILA usiluje o **systemové změny**, které přispějí k **větší efektivitě právních prostředků** při ochraně lidských práv, veřejných zájmů a důležitých obecných hodnot.

PILA vychází při své činnosti z anglo-amerického konceptu **public interest law**, který chápe jako zapojování právníků do obecně prospěšných aktivit.

Ke zlepšení fungování právního systému při ochraně lidských práv, veřejných zájmů a dalších důležitých obecných hodnot PILA:

- iniciuje a podporuje otevřenou a kritickou výměnu názorů mezi právníky NNO a dalších právních profesí, o existujících bariérách a možnostech jejich překonávání,
- přenáší do českého prostředí inspirativní zahraniční modely a přístupy,
- napomáhá osobnostnímu a vzdělanostnímu rozvoji právníků působících ve veřejných institucích a posiluje otevřenost jejich rozhodování,
- podporuje rozšiřování přístupu ke spravedlnosti a kvalitní a dostupné právní pomoci,
- podporuje rozvoj prakticky a hodnotově orientované výuky na právnických fakultách a podporuje zapojení studentů i absolventů právnických fakult do obecně prospěšných aktivit,
- napomáhá ke zvyšování počtu, odbornosti a sociální statutu právníků, kteří se aktivně zapojují do ochrany lidských práv, veřejných zájmů a důležitých obecných hodnot.

Konkrétní aktivity PILA mají nejčastěji podobu vzdělávacích akcí (semináře, diskusní fóra, přednášky a konference), publikací (časopisy, sborníky, manuály), internetových stránek a systémových analýz.

K dosažení vysoké kvality svých aktivit a pro jejich co nejširší dopad využívá PILA **princip partnerství**. Proto ve všech svých činnostech usiluje o spolupráci s jinými organizacemi, institucemi a jednotlivci. K našim partnerům patří např. právnické profesní komory a organizace, právnické fakulty, nevládní organizace nebo právní nakladatelství.

PILA neposkytuje právní a jiné poradenství v jednotlivých případech, neúčastní se správních a soudních řízení a neorganizuje nátlakové veřejné kampaně.

Otevřená odborná diskuse

PILA podporuje otevřenou a kritickou diskusi mezi právníky nevládních organizací a dalších právních profesí. Přenášení praktických zkušeností nevládního sektoru k soudcům, advokátům, státním zástupcům a vyučujícím považujeme za velmi důležité pro zvýšení efektivity práva. Přímý kontakt právníků NNO s jinými právními profesemi současně přispívá k vyšší kvalitě právní práce NNO. Osobní setkání slouží rovněž k odbourávání některých vzájemných předsudků a nepochopení.

Diskusní a vzdělávací fórum „Bezplatná právní pomoc v České republice: současný stav a možnosti do budoucna“

PILA uspořádala ve spolupráci s Českou advokátní komorou 28. března 2006 vzdělávací a diskusní fórum „Bezplatná právní pomoc v České republice: současný stav a možnosti do budoucna“. Akce se uskutečnila v Praze, v paláci Dunaj na Národní třídě. Fóra se zúčastnilo celkem 28 právníků z různých právních profesí – advokáti, akademici, právníci nevládních organizací i státních institucí.

V programu zazněly tyto příspěvky:

- **Pohled České advokátní komory na problematiku bezplatné právní pomoci**, JUDr. Michal Račok, Česká advokátní komora
- **Pohled nestátní neziskové organizace na problematiku bezplatné právní pomoci**, Mgr. Pavel Čížinský, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
- **Bezplatná právní pomoc v právní teorii**, Doc. JUDr. Alena Macková, Dr., Právnická fakulta Univerzity Karlovy
- **Ospravedlnění existence bezplatné právní pomoci v systému práva**, Mgr. et Mgr. Martin Škop, Ph.D., Právnická fakulta Masarykovy Univerzity, Liga lidských práv
- **Zahraniční zkušenost s přijímáním úpravy bezplatné právní pomoci**, Mgr. Mária Kolíková, ředitelka Centra právní pomoci, Slovensko

Na závěr proběhla panelová diskuse na téma **Bezplatná právní pomoc v příštích letech**, které se kromě všech přednášejících zúčastnil JUDr. také JUDr. Antonín Švach z Ministerstva spravedlnosti. Diskusi uvedl a dále řídil Mgr. Hynek Kalvoda z Asociace občanských poraden.

PILA následně vydala sborník příspěvků z tohoto diskusního fóra.

Realizační partner: **Česká advokátní komora**

Programový partner: **Liga lidských práv**

Finanční podpora: **Velvyslanectví Nizozemského království v ČR z programu MATRA/KAP**

České právní vzdělávání trpí dle našeho názoru přílišnou teoretičností a malým důrazem na propojování práva s etickými pravidly. Studenti si na fakultě neosvojí praktické právníkové dovednosti, studium se málo zaměřuje na využití práva k obecně prospěšným cílům. Výsledkem je mimo jiné nedostatek právníků schopných a ochotných věnovat se ochraně lidských práv. Navíc se budoucí soudci, státní zástupci a úředníci neučí, jak v souladu s moderními trendy posuzovat případy ochrany lidských práv a veřejných zájmů.

Škola lidských práv 2006

Škola lidských práv je tradičním vzdělávacím projektem pro studenty právnických fakult. Za cíl si klade přitáhnout pozornost studentů právnických fakult k praktickému využívání právních prostředků pro ochranu lidských práv a veřejných zájmů. V roce 2006 se uskutečnil již osmý ročník, kterého se ve dnech 24. – 30. 9. 2006 zúčastnilo 25 studentů. Součástí Školy lidských práv bylo i v letošním roce pokračovací setkání pořádané na Právnické fakultě UP v Olomouci. Proběhlo ve dnech 30.11. - 2.12. za účasti 18 studentů.

Stejně jako v předchozích letech i v tomto ročníku měli účastníci možnost praktickým způsobem poznat mnoho oblastí právní ochrany lidských práv a veřejných zájmů. Program se skládal z diskusí, simulovaných řízení, práce ve skupinách, analýz konkrétních případů a argumentačních cvičení. Studenti současně nahlédli prakticky do všech právních odvětví.

V rámci programu se účastníci zabývali např. těmito tématy: domácí násilí, účast veřejnosti na povolování ekologicky kontroverzních staveb, korupce a střet zájmů, ohrožené děti, zahraniční investice z pohledu ochrany lidských práv a životního prostředí či uprchlické právo v ČR.

Program připravovali zejména právníci Ligy lidských práv a Ekologického právního servisu, zapojili se také psychologové spolupracující s Ligou. Jako hosté si pro večerní debaty se studenty udělali čas president Soudcovské unie ČR JUDr. Jaromír Jirsa, soudce Speciálního soudu SR Ján Hrubala a ředitel Greenpeace v České republice Ing. Jiří Tutter.

Programový partner: **Liga lidských práv, Ekologický právní servis**

Finanční podpora: **Britské velvyslanectví**

Věcná podpora: **nakladatelství C.H. Beck**

Rozvoj praktických forem výuky na právnických fakultách

PILA se od července 2006 stala partnerem projektu „Rozvoj praktických forem výuky na PF UP“. Cílem projektu je rozšířit nabídku prakticky orientovaných forem výuky na právnické fakultě v Olomouci. Studenti tak budou mít možnost vyzkoušet si nabyté vědomosti v praxi a ještě při studiu začnou rozvíjet specifické právníkové dovednosti (např. pohovor s klientem, výslechy svědků, právní argumentace, analýzy právních textů apod.) Projekt sestává ze 3 pilířů:

- ustavení a provoz 6 právních klinik (azylové právo, administrativně právní, ochrana lidských práv, studentská právní poradna, pomoc malému podnikání a neziskovému sektoru, informační technologie)
- zavedení nového povinného předmětu „Kurz právnických dovedností“
- Rozšíření praktických forem výuky do povinných předmětů,

PILA se v rámci projektu podílí na programové přípravě všech aktivit a také na celkové koordinaci a evaluaci.

Programový partner: **Právnická fakulta PF UP, Liga lidských práv, SOZE, Nezávislá občanská poradna Olomouc, Hnutí DUHA Olomouc**

Finanční podpora: **Evropský sociální fond, státní rozpočet ČR, Nadace Open Society Fund Praha**

Workshop k metodám výuky práva pro vyučující právnických fakult

Projektem zaměřeným na metody výuky práva na právnických fakultách v ČR PILA logicky navazuje na své aktivity směřované na studenty práv. Pro zlepšení kvality výuky práva na českých právnických fakultách připravila PILA 2 workshopy pro jejich vyučující. Zaměřila se v nich na možnosti obohatit výuku o interaktivní prvky, na propojení výuky s praxí a na posilování hodnotové orientace vzdělávacího procesu.

Užší spolupráci v této oblasti navázala PILA a Právnickou fakultou v Olomouci, kde se uskutečnil workshop ve dnech 24. - 25.10.2006. Lektori Milan Zacharovský, Jan Gruber, Vítězslav Dohnal a Robert Cholenský se spolu s vyučujícími olomoucké právnické fakulty zabývali např. zážitkovými formami učení, skupinovou dynamikou, prezentačními dovednostmi, zjišťováním očekávání studentů, metodami reflexe apod. Semináře se zúčastnilo 15 vyučujících.

Pro vyučující ze všech právnických fakult připravila PILA workshop na 8. - 11.11. 2006. Uskutečnil se v Brně, v hotelu Kozí Horka. Lektorský tým ve složení Milan Zacharovský, Jan Gruber, Vítězslav Dohnal a Lucie Atkins připravili pro 13 právníků z právnických fakult a nevládních organizací obdobný program jako v Olomouci.

Finanční podpora: **Nadace Open Society Fund Praha, Právnická fakulta UP Olomouc**

Rozšiřování informací o právní ochraně lidských práv

PILA považuje za užitečné šířit mezi právníky i směrem k veřejnosti informace o využívání právních prostředků k ochraně lidských práv a veřejných zájmů, o největších problémech v této oblasti, o inovativních přístupech k jejich řešení a inspirativních zahraničních zkušenostech.

VIA IURIS

Tau res agitur paries cum proximus ardet - o tebe jde, hoří-li sousedův dům

Časopis o právní ochraně lidských práv a veřejných zájmů VIA IURIS vychází od roku 2005 ve dvou podobách

Pro čtenáře vyhledávající kratší právní pojednání srozumitelná i neprávnickům vychází internetové **VIA IURIS online** na stránkách www.viaiuris.cz. Zde najdou čtenáři každý týden nový článek na téma ochrany lidských práv a veřejných zájmů. Zájemcům rozesíláme čtvrtletně souhrn všech příspěvků do e-mailových schránek.

Pro právní profesionály vycházelo VIA IURIS díky spolupráci s nakladatelstvím ASPI v podobě čtvrtletní **přílohy časopisu Právní fórum**, která obsahuje vždy několik rozsáhlejších odborných právních článků. VIA IURIS v této podobě se věnuje často evropskému a mezinárodnímu aspektu ochrany lidských práv, přináší zajímavá soudní rozhodnutí a komentuje připravovanou i nově přijatou legislativu.

Na vytváření obsahu obou verzí VIA IURIS se podílejí právníci nevládních organizací, vyučující právnických fakult a advokáti.

Realizační partner: **nakladatelství ASPI Publishing**

Programový partner: **Liga lidských práv, Ekologický právní servis**

Finanční podpora: **program „Transition Facility“ NROS financovaného ze zdrojů Evropské Unie**

ORGANIZACE A KONTAKTY

PILA pracuje jako **decentralizovaná síť právníků**, kteří se jako členové nebo externí spolupracovníci podílejí na zajišťování jednotlivých aktivit. Nejvyšším orgánem je členské shromáždění, které se koná jednou za rok. V roce 2006 měla PILA 13 členů.

Kontinuální práci sdružení, návrhy na nové aktivity a běžný chod sdružení zajišťuje jeho ředitel ve spolupráci se správní radou. Ředitelem byl zvolen Vítězslav Dohnal. Správní rada pracovala v roce 2006 ve složení Robert Cholenský, Gwendolyn Albert, Pavel Černý, Jiří Nezhyba.

Pro bližší informace kontaktujte:

- Ředitel, semináře a konference - Vítězslav Dohnal, PILA, Převrátilská 330, 390 01 Tábor, tel.: 776 834 534, vdohnal@pilaw.cz
- Škola lidských práv – Kateřina Kloubová, PILA, Záhřebská 50, 12000 Praha 2, e-mail: seminare@pilaw.cz, tel: 774 887 792
- VIA IURIS online – David Záhumenský, MDAC, Bratislavská 31, 602 00 Brno, tel.: 777 306 906 e- mail: dzahumensky@mdac.info
- VIA IURIS tištěná verze – Jiří Kopal, Liga lidských práv, Bratislavská 31, 602 00 Brno, tel.: 545 210 446, e-mail: jkopal@llp.cz

Pokud považujete činnost a plány PILA za užitečné a rádi byste se do našich aktivit jakýmkoliv způsobem zapojili nebo nás podpořili, neváhejte nás kontaktovat.

HOSPODAŘENÍ

Výdaje	Částky
Mzdy a odměny zaměstnancům	411 542 Kč
Externí služby (lektorské, právní, ubytovací apod.)	625 946 Kč
Propagace	16 758 Kč
Cestovné	31 147 Kč
Komunikace	5 342 Kč
Poštovné	2 107 Kč
Spotřeba materiálu	10 788 Kč
Jiné náklady (např. bankovní poplatky)	3 866 Kč
NÁKLADY CELKEM	1 107 496 Kč

Příjmy	Částky
Univerzita Palackého - OPRLZ	180 084 Kč
Open Society Fund	370 759 Kč
British Embassy	161 567 Kč
Velvyslanectví Nizozemského království	43 485 Kč
Ekologický právní servis	35 500 Kč
Placené služby	77 000 Kč
Dary fyzických osob	39 800 Kč
PŘÍJMY CELKEM	872 695 Kč